

ימי הפורים תשע"ח – מדוע שנא המן את העם היהודי?

1. **אסתר רבה ז, יד:** אמר המן לאחשוורוש: אלוקיהם של אלו שונה זימה ... עשה להם משתה וגזור עליהם שיבואו כולם ויאכלו וישתו ויעשו כרצונם, שנאמר 'לעשות כרצון איש ואיש'. כיון שראה מרדכי כך, עמד והכריז עליהם: לא תלכו לאכול בסעודתו של אחשוורוש שלא הזמין אתכם אלא ללמד עליכם קטגוריה לפני הקב"ה. ולא שמעו לדברי מרדכי והלכו כולם לבית המשתה, ואכלו ושתו ממשתה אחשוורוש והשתכרו והתקלקלו.

אסתר ב, יט: ומרדכי יושב בשער המלך – **אבן עזרא:** לולי הייתה מעלה גדולה במרדכי לא היה יושב בשער המלך, ופירושו: שופט [בבית המשפט המלכותי].

אסתר ג, ב: וכל עבדי המלך אשר בשער המלך כרעים ומשתחוים להמן כי כן צווה לו המלך, ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה ... וירא המן כי אין מרדכי כרע ומשתחוה לו וימלא המן חמה. ויבז בעיניו לשלח יד במרדכי לבדו כי הגידו לו את **עם מרדכי**. ויבקש המן להשמיד את **כל היהודים אשר בכל מלכות אחשוורוש עם מרדכי**.

מגילה יג, ב: בתחילה במרדכי לבדו, ולבסוף ב'עם מרדכי' ומיהם? רבנן, ולבסוף 'את כל היהודים'.

מלבי"ם: מה חטאו עם מרדכי? האיש אחד יחטא וכל עדתו ישמיד!?

2. **אבן עזרא ג, ד:** והנה יש לשאול למה הכניס מרדכי עצמו בסכנה? וגם הכניס **כל ישראל?** היה ראוי שידבר לאסתר ותסיר אותו מלעמוד בשער המלך ולא [יפגוש בהמן עובר בשער ולא] יכעיס אותו?

קדושת לוי דרוש לפורים: כי הגיד להם אשר הוא יהודי - יש לדקדק וכי לא ידע המן שמרדכי הוא יהודי?! ונראה שהציווי היה רק על עבדי המלך ולא על מרדכי שהיה שר נכבד, ככתוב 'וכל עבדי המלך אשר בשער המלך כורעים ומשתחוים להמן כי כן ציווה לו המלך', רק שמרדכי אמר לכולם שלא מחמת זה אינו משתחוה להמן אלא מחמת שהוא יהודי, ואפילו אם היה הציווי עליו - לא היה משתחוה לו.

אסתר רבה ו, ב: וכי מרדכי קנתרן היה?! אלא כשציווה אחשוורוש להשתחוות להמן חקק **עבודת כוכבים על לבו** ... ומרדכי אומר: היאך אני מניחו ומשתחוה לעבודת כוכבים?

מדרש פנים אחרים פרק ו: אמר מרדכי, אני איני יכול להחניף לרשע, משום שאני נושא את **הנס והדגל של מלך** וכי אפשר לי להשתחוות לו?!

הרבי מליובאוויטש מורה לדור נבוך ג/176: הורים חייבים להוות לילדיהם דוגמה חיה של התנהגות מהסוג שהיו רוצים לראות אצלם. יתירה מזו, ילדים חושבים שזה יהיה מספיק עבורם אם יהיו להם סטנדרטים שהם רק **מחצית מאלה של הוריהם**. הורים חייבים לקחת זאת בחשבון ולהשתדל שהסטנדרטים שלהם עצמם יהיו גבוהים **לפחות פי שניים** מהמינימום לו הם מצפים מילדיהם.

3. **אלשיך ג, ו:** ואם תאמר שאר שבטים מה עשו לו? ... ולמה ישמיד את כל היהודים אשר בכל מלכות אחשוורוש? לזה אומר 'עם מרדכי', כי כולם עם אחד **ערבים זה לזה**.

תורת מנחם תשכו ב/140: כאשר המן ראה אדם שמעמיד עצמו בסכנת נפשות וגם לאחר ש'באמרם אליו יום ויום מדוע אתה עובר על מצוות המלך', הנה 'מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה', התחיל לחקור ולדרוש מהו שורש המסירות נפש הלזה? האם זה עניין של שכל או רגש וכיוצא בזה?

ואז 'הגידו לו את עם מרדכי', שאין זה בגלל שמרדכי הוא יוצא מן הכלל בבני ישראל, אלא זוהי מהותו של **'עם מרדכי'** על כל חלקיו, שכל אחד ששייך ל'עם מרדכי' הוא במעמד ומצב ש'לא יכרע ולא ישתחוה'. ובמילא המן הבין שלא יועיל לו לשלוח יד במרדכי לבדו כיון שעומד בפניו עם שלם שלא יכרע ולא ישתחוה.